

Sessie 12

Tijdelijk gebruik van ruimte

Slim is het
nieuwe sterk.

22 & 23 maart
Kortrijk Xpo

 #ISBcongres

TIJDELIJK GEBRUIK VAN RUIMTE

Raf Verbruggen, De Ambrassade

ISB-congres, 22 maart 2017

TIJDELIJK GEBRUIK VAN RUIMTE

- Korte voorstelling project ‘ruimte delen is ruimte creëren’ van De Ambrassade
- Voordelen van tijdelijk ruimtegebruik
- Wie doet aan tijdelijke invulling?
- Uitdagingen voor tijdelijk ruimtegebruik

RUIMTE DELEN
IS
RUIMTE CREËREN

- Tijdelijk gebruik
- Gedeeld gebruik
- Collectief gebruik
- Hergebruik
- Intensivering

RUIJITE DELEN
IS
RUIJITE CREËREN

- Onderzoek naar goede praktijken in Brussel, Antwerpen, Gent, Genk en Aalst (2014-2016)
- Rapport met beleidsaanbevelingen (2017)
- Praktische handleiding ‘ruimte delen’ (2017)
- Inspireren en stimuleren om ruimte te delen met kinderen en jongeren (2014-2017)

Check onze facebookgroep [Ruimte delen is ruimte creëren](#)

VOORDELEN VAN TIJDELIJK GEBRUIK

- Spring duurzaam om met schaarse ruimte
- Speel in op maatschappelijke verandering (multi-inzetbaarheid in de tijd)
- Creëer een nieuwe identiteit voor een verwaarloosde plek of buurt
- Vermijd overlast ten gevolge van leegstand
- Geef kansen aan nieuwe/alternatieve initiatieven
- Geef experiment zuurstof
- Stimuleer mede-eigenaarschap en co-creatie
- Experimenteer in functie van latere invulling
- Hernieuw jezelf voortdurend

ALLEE DU KAAI, BRUSSEL

GARRINCHA,
ASSEBROEK (BRUGGE)

TUPPERWARESITE,
AALST

WIE DOET AAN TIJDELIJKE INVULLING?

- Overheid
- De eigenaar van de ruimte
- Intermediaire organisaties
- Burgers, bewonersgroepen, jongeren,...

UITDAGINGEN

- Zoektocht naar ruimte
- Administratie en beheer
- Infrastructuur
- Samen een ruimte gebruiken
- Participatie van de buurt

ZOEKTOCHT NAAR RUIMTE

Voor vele initiatieven op zoek naar ruimte kan een tijdelijke invulling een oplossing zijn, maar:

- Initiatieven zijn meestal niet op zoek naar een tijdelijke invulling
 - Succesvolle experimenten vragen een duurzaam toekomstperspectief (tijdelijkheids-paradox)
- ⇒ Leidt soms tot conflicten wanneer de tijdelijke invulling eindigt
- ⇒ Communiceer zeer duidelijk dat het om iets tijdelijks gaat
- ⇒ Ga mee op zoek naar een duurzame oplossing
- ⇒ Integreer het tijdelijk gebruik in de definitieve invulling

Tijdelijke ruimte is moeilijk te vinden:

- Leegstandsregisters staan zelden online (uitzondering: Antwerpen)
- Eigenaars zijn moeilijk te overtuigen hun leegstaande ruimte tijdelijk ter beschikking te stellen (brochure van Nucleo gericht naar eigenaars)

Paradox: leegstaande ruimtes vinden niet altijd gemakkelijk een invulling: mensen komen niet vanzelf

ADMINISTRATIE EN BEHEER

- Aansprakelijkheid en verzekeringen:
 - Vaak aangehaald als drempel, maar hoeft het niet te zijn
- (Financiële) middelen:
 - Fonds tijdelijke invulling stad Gent
 - Projectoproepen (vb. Leefmilieu Brussel)
 - Crowdfunding
 - Recup-materiaal
- Vergunningen (ruimtelijke ordening, horeca,...):
 - Lange aanvraagprocedures stroken niet met korte termijn van tijdelijke invullingen
 - Mogelijke oplossing: werken met tijdelijke horecaverunningen, pop up vergunningen,...
- Contracten en overeenkomsten:
 - Huur versus tijdelijke bezetting
- Intern beheer (boekhouding, businessplan, vrijwilligersbeleid,...)
 - Gemeenten kunnen nieuwe initiatieven hierin ondersteunen (vb. Gent: systeem van peter- en meterschap)

INFRASTRUCTUUR

- Oude ruimtes zijn vaak niet in orde:
 - Verontreiniging (asbest, brownfield,...)
 - Veiligheid en brandveiligheid
 - Nutsvoorzieningen: water, elektriciteit, sanitair, verwarming,...
 - Vaak hoge energiekosten

⇒ Wat breng je in orde en wat niet?

⇒ (Vrijetijdsdienst van) de gemeente kan bemiddelen tussen tijdelijke ruimte initiatieven en politie, brandweer, gemeentediensten
- Ontwerp: streef naar aanpasbare infrastructuur bij nieuwe ontwerpen
- Inrichting: materiaal en meubilair op wieltjes: gemakkelijk mee te nemen als de tijdelijke invulling eindigt
- Herstellingen, onderhoud, netheid: wie staat hier voor in?

SAMEN EEN RUIIMTE GEBRUIKEN

Tijdelijke invullingen worden vaak gedeeld door meerdere gebruikers:

- Belangrijk om afspraken te maken
- Toegang: vrije toegang, sleutels, badges, conciërge, sleuteldragers,...
- Agendabeheer

PARTICIPATIE VAN DE BUURT

Betrek de buurt zo sterk mogelijk bij een tijdelijke invulling:

- Zorg voor een goede inplanting van tijdelijke invullingen in de buurt: een goede tijdelijke invulling komt in de eerste plaats de buurt ten goede
- Tijdelijke invullingen bieden kansen om nieuwe doelgroepen te bereiken: belangrijk om daar bewust op in te zetten
- Beperk overlast voor de buurt: geluidsoverlast, parkeerdruk,...
- Tijdelijke invullingen worden soms geconfronteerd met inbraak of vandalisme

ROL VAN DE GEMEENTE: GOEDE VOORBEELDEN

1.

Fonds tijdelijke invullingen (Gent)

2.

Bemiddelen tussen tijdelijke ruimte-initiatieven en stadsdiensten, brandweer, politie (Genk, Gent)

ROL VAN DE GEMEENTE: GOEDE VOORBEELDEN

3.

Tijdelijk gebruik inzetten als strategie voor plannings-experimenten (AG Vespa, Antwerpen / Leefmilieu Brussel)

4.

Tijdelijke horecavergunningen of pop-up vergunningen

ROL VAN DE GEMEENTE: GOEDE VOORBEELDEN

5.

Instaan voor onderhoud /
netheid van tijdelijke ruimtes
(Brussel, Gent)

6.

Online leegstandsregister
(Antwerpen)

BRONNEN

- Facebookgroep ruimte delen is ruimte creëren (De Ambrassade)
- REFILL (Europees stedelijk netwerk rond tijdelijke invullingen)
- Website Tijdelijk gebruiken (Kenniscentrum Vlaamse Steden)
- Website Herbestemming kerken (Kenniscentrum Vlaamse Steden)

OP KOMST:

- Handleiding tijdelijke invullingen (Toestand vzw)
- Onderzoeksrapport en handleiding ruimte delen (De Ambrassade)